

Opheffen

Er bestaat in het Hebreeuws een werkwoord 'nasa' dat vertaald wordt in het Nederlands met 'dragen' en ook met 'opheffen'. De eerste betekenis geeft een toestand aan, de tweede een gebeuren. In de betekenis van 'dragen' wordt het vaak gebruikt m.b.t. het dragen van de ark. Bij de betekenis van 'opheffen' wordt vaak een lichaamsdeel genoemd.

Voorbeelden hiervan zijn:

- het hoofd
- het aangezicht/het gelaat
- de ogen
- de stem
- het hart
- de handen
- de voeten.

In dit stukje gaat het over het verschil in betekenis tussen het opheffen van het hoofd en het opheffen van het gelaat.

Op basis van verschillende teksten waar sprake is van **het opheffen van het hoofd** is na te gaan wat hiermee bedoeld is. Het heeft vaak, 10 keer, een letterlijke betekenis, waarbij de telling van het aantal hoofden staat voor het aantal mensen. Zie Exodus 30:12, in Numeri 8 keer, 1 Kronieken 27:23.

5 keer, Richteren 8:28, 2 Koningen 25:27, Zacharia 2:4, Psalm 83:3 en Job 10:15, heeft het een overdrachtelijke betekenis in de zin van 'in opstand komen', 'zich zelfbewust gedragen'.

Heel anders is de betekenis van het **opheffen van het gelaat**. Deze uitdrukking komt 7 keer voor.

Hier volgen de teksten waarin dit voorkomt:

In Job 11:15 zegt Zohar tot Job dat die zijn gelaat zonder meer kan opheffen.

In Job 13:10 zegt Job dat zijn vrienden zeker berispt zullen worden als zij heimelijk een gelaat opheffen.

In Job 42:8 zegt God dat die Jobs gelaat zal opheffen.

In Klaagliederen 4:16 staat dat er mensen die die het gelaat van priesters niet opheffen.

In Maleachi 1:8 stelt de profeet de vraag: Als je iets ondeugdelijks de gouverneur aanbiedt, zal hij dan jouw gelaat opheffen?

En in het volgende vers vergelijkt hij dit hoe men met God omgaat.

In Spreuken 6:35 wordt gezegd dat van iemand die steekpenningen aanneemt men het gelaat niet opheft.

Kortom, als er sprake is van 'het gelaat opheffen' lijkt de betekenis van 'respect', 'aanzien', er in door te klinken. Van arrogantie, zoals bij 'het hoofd opheffen' het geval is, is hier beslist geen sprake.

De uitdrukking 'voeten opheffen' komt alleen voor als Jakob na zijn droom te Bethel op weg gaat naar het verre Haran. Intrigerend is of met dit 'opheffen van de voeten' bedoeld is dat hij welgemoed op pad ging, of dat hij opzag tegen de verre reis die hem van zijn moeder

verwijderde. Waren zijn voeten licht als een veertje, of koste het hem moeite de reis te aanvaarden?

Lukas de Groot, Januari 2025